



EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS PARLAMENTS

PADOME

Briselē, 2023. gada 11. oktobrī
(OR. en)

2021/0406 (COD)

PE-CONS 34/23

POLCOM 124
COMER 78
IA 151
CODEC 1136

LEĢISLATĪVIE AKTI UN CITI DOKUMENTI

Temats: EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par Savienības un tās dalībvalstu aizsardzību pret trešo valstu īstenotu ekonomisko piespiešanu

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES
REGULA (ES) 2023/...**

(... gada ...)

**par Savienības un tās dalībvalstu aizsardzību
pret trešo valstu īstenotu ekonomisko piespiešanu**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru¹,

¹ Eiropas Parlamenta 2023. gada 3. oktobra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes ... lēmums.

tā kā:

- (1) Ievērojot Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 5. punktu, tās attiecībās ar citām pasaules daļām Savienība atbalsta un sekmē savas vērtības un intereses un palīdz aizsargāt savus pilsoņus, kā arī cita starpā veicina solidaritāti un savstarpēju cieņu starp tautām un starptautisko tiesību normu stingru ievērošanu un attīstību, tostarp ievērojot Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu ("ANO Statūti") principus.
- (2) Ievērojot LES 21. panta 1. punkta pirmo daļu, Savienības starptautiskās darbības virzītājspēks ir tādi principi kā tiesiskums, vienlīdzība un solidaritāte, kā arī ANO Statūtu un starptautisko tiesību principu ievērošana. Ievērojot LES 21. panta 1. punkta otro daļu, Savienība arī sekmē daudzpusējus risinājumus kopīgām problēmām.
- (3) Ievērojot ANO Statūtu 1. un 2. pantu, viens no Apvienoto Nāciju Organizācijas mērķiem ir draudzīgu attiecību izveide starp tautām cita starpā saskaņā ar suverēnās līdztiesības principu.
- (4) LES 21. panta 2. punkts paredz, ka Savienība nosaka un īsteno kopējo politiku un darbības, kā arī tiecas sasniegt augstu sadarbības līmeni visās starptautisko attiecību jomās, lai cita starpā sargātu savas vērtības, pamatintereses, neatkarību un integritāti, konsolidētu un atbalstītu tiesiskumu un starptautisko tiesību principus.

- (5) Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 1970. gada 24. oktobrī pieņemtajā Deklarācijā par starptautisko tiesību principiem, kas attiecas uz draudzīgām attiecībām un sadarbību starp valstīm saskaņā ar ANO Statūtiem, norādīts, ka starptautiskās attiecības ir jārisina saskaņā ar suverēnas vienlīdzības un neiejaukšanās principiem. Minētā deklarācija arī paredz, ka attiecībā uz principu par pienākumu neiejaukties jautājumos, kas ietilpst valsts jurisdikcijā, neviena valsts nedrīkst izmantot ekonomiskus, politiskus vai cita veida pasākumus vai veicināt to izmantošanu, lai piespiestu citu valsti tai pakļauties savu suverēno tiesību īstenošanā un tādējādi sev nodrošinātu jebkāda veida priekšrocības, kas atspoguļo starptautiskās paražu tiesības un tādējādi ir saistošs attiecībās starp trešām valstīm, no vienas puses, un Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses. Turklāt starptautisko paražu tiesību normas attiecībā uz valsts atbildību par starptautiski prettiesiskām darbībām ir atspoguļotas Apvienoto Nāciju Organizācijas Starptautisko tiesību komisijas pantos par valstu atbildību par starptautiski prettiesiskām darbībām (*ARSIWA*), kurus Apvienoto Nāciju Organizācijas Starptautisko tiesību komisija pieņēma savā piecdesmit trešajā sesijā 2001. gadā un kurus Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja ņēma vērā Rezolūcijā 56/83. Minētie noteikumi ir saistoši attiecībās starp trešām valstīm, no vienas puses, un Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses.
- (6) Mūsdienu savstarpēji saistītas pasaules ekonomikas apstākļos palielinās ekonomiskās piespiešanas risks, jo valstu rīcībā ir efektīvāki līdzekļi šādai piespiešanai, arī hibrīdlīdzekļi. Ir vēlams, lai Savienība veicinātu tādu starptautisku sistēmu radīšanu, izstrādi un precizēšanu, kuras novērstu un izskaustu ekonomiskās piespiešanas situācijas.

- (7) Savienībai vienmēr rīkojoties starptautisko tiesību sistēmā, ir būtiski svarīgi, lai Savienības rīcībā ir piemērots instruments, ar ko atturēt trešās valstis no ekonomiskas piespiešanas un tai pretdarboties, lai sargātu savas un savu dalībvalstu tiesības un intereses. Tas ir sevišķi svarīgi tad, kad trešās valstis iejaucas Savienības vai dalībvalsts legītimā suverēnā izvēlē, piemērojot vai draudot piemērot pasākumus, kas ietekmē tirdzniecību vai investīcijas, lai novērstu vai panāktu, ka Savienība vai dalībvalsts pārtrauc piemērot, groza vai pieņem konkrētu aktu, tostarp pauž Savienības vai dalībvalsts iestādes, struktūras, biroja vai aģentūras nostāju. Šādi pasākumi, kas skar tirdzniecību vai investīcijas, ietvert ne tikai darbības, kuras veiktas attiecīgās trešās valsts teritorijā un kurām ir ietekme tās iekšienē, bet arī trešās valsts veiktas darbības, kuras kaitē saimnieciskajai darbībai Savienībā, tostarp izmantojot tādas trešās valsts kontrolē vai vadībā esošas vienības, kuras atrodas Savienībā un nodara kaitējumu saimnieciskajai darbībai Savienībā. Termins “trešā valsts” būtu jāsaprot tā, ka tas ietver ne tikai trešo valsti, bet arī atsevišķu muitas teritoriju vai citu starptautisko tiesību subjektu, jo šādas vienības arī var īstenot ekonomisku piespiešanu. Minētā termina izmantošana un šīs regulas piemērošana nekādi neietekmē suverenitāti. Turklāt šī regula būtu jāpiemēro atbilstīgi Savienības nostājai pret attiecīgo trešo valsti.

- (8) Šīs regulas mērķis ir efektīvas, lietderīgas un ātras Savienības atbildes nodrošināšana uz ekonomisko piespiešanu. Tās mērķis jo īpaši ir atturēt no ekonomiskās piespiešanas izmantošanas pret Savienību vai dalībvalsti un dot iespēju Savienībai galējas nepieciešamības gadījumā īstenot ekonomiskās piespiešanas pretpasākumus, izmantojot Savienības atbildes pasākumus. Šī regula neskar nedz kopējās tirdzniecības politikas jomā spēkā esošus Savienības instrumentus un starptautiskos nolīgumus, ko noslēgusi Savienība, kā arī saskaņā ar tiem veiktas darbības, kas atbilst starptautiskajām tiesībām, nedz citus Savienības politikas virzienus.
- (9) Trešo valstu īstenota ekonomiskā piespiešana var būt vērsta pret Savienības vai dalībvalsts ārpolitikas darbībām un ekonomiskās piespiešanas konstatēšanu un atbildi uz to, kas var būtiski ietekmēt attiecības ar trešām valstīm. Ir jānodrošina konsekventa atbilde atšķirīgās, bet saistītās politikas jomās. Šī regula neskar iespējamu Savienības rīcību, ievērojot LES V sadaļas 2. nodaļas īpašos noteikumus, kura būtu pienācīgi jāņem vērā, apsverot jebkādu reakciju uz trešās valsts īstenotu ekonomisko piespiešanu.

- (10) Trešās valsts īstenota ekonomiskā piespiešana pret dalībvalsti ietekmē Savienības iekšējo tirgu un Savienību kopumā. Dalībvalstis, rīkojoties atsevišķi, nevar veikt pretpasākumus attiecībā uz trešo valstu īstenotu ekonomisko piespiešanu, izmantojot pasākumus kopējās tirdzniecības politikas jomā. Ņemot vērā ekskluzīvo kompetenci, kas Savienībai piešķirta ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 207. pantu, ir ļauts rīkoties vienīgi Savienībai. Turklāt pastāv iespēja, ka dalībvalstīm, kā atsevišķiem dalībniekiem saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, nav tiesību veikt pretpasākumus attiecībā uz trešo valstu īstenotu Savienības ekonomisko piespiešanu. Tādēļ ir jānodrošina, ka līdzekļi minēto mērķu efektīvai sasniegšanai tiek radīti Savienības līmenī. Šī regula neskar kompetenču sadalījumu starp Savienību un tās dalībvalstīm.

- (11) Saskaņā ar proporcionalitātes principu, lai izveidotu efektīvu un visaptverošu sistēmu Savienības darbībai pret ekonomisko piespiešanu, ir nepieciešams un lietderīgi izklāstīt noteikumus par trešo valstu īstenotas ekonomiskās piespiešanas pasākumu pārbaudi, konstatēšanu un pretdarbību tai. Pirms tiek piemēroti Savienības atbildes pasākumi, būtu jāpārbauda fakti, jākonstatē ekonomiskās piespiešanas pastāvēšana un, ja iespējams un ar noteikumu, ka arī minētā trešā valsts labticīgi iesaistās, jācenšas rast risinājums sadarbībā ar attiecīgo trešo valsti. Visiem Savienības noteiktajiem pasākumiem vajadzētu būt samērīgiem un nepārsniegt Savienībai nodarīto kaitējumu. Savienības atbildes pasākumu izvēles un izstrādes kritērijos jo īpaši būtu jāņem vērā tas, cik efektīvi ir Savienības atbildes pasākumi, lai panāktu ekonomiskās piespiešanas izbeigšanu un, ja tas pieprasīts, Savienībai nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu, un nepieciešamība nepieļaut vai līdz minimumam samazināt netiešo ietekmi, nesamērīgu administratīvo sarežģītību un slogu un, jo īpaši, Savienības ekonomikas dalībniekiem radušās izmaksas, kā arī Savienības intereses. Tāpēc šī regula paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai sasniegtu izvirzītos mērķus saskaņā ar LES 5. panta 4. punktu.
- (12) Darbībām, ko Savienība veic uz šīs regulas pamata, vajadzētu būt saskanīgām ar starptautiskajām tiesībām, tostarp starptautiskajām paražu tiesībām. Starp Savienības un dalībvalstu noslēgtajiem starptautiskajiem nolīgumiem ir Līgums par Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) izveidošanu, kas ir uz noteikumiem balstītas daudzpusējas tirdzniecības sistēmas stūrakmens. Tāpēc ir svarīgi, lai Savienība turpinātu atbalstīt minēto sistēmu, kuras centrā ir PTO, un attiecīgā gadījumā izmantot tās strīdu izšķiršanas sistēmu.

- (13) Starptautiskās paražu tiesības, kas atspoguļotas *ARSIWA* 22. pantā un 49. līdz 53. pantā, atļauj ar zināmiem nosacījumiem, piemēram, ja tas ir samērīgi un par to tiek iepriekš paziņots, piemērot pretpasākumus, proti pasākumus, kuri citādi būtu pretrunā cietušās puses starptautiskajām saistībām pret valsti, kas ir atbildīga par starptautisko tiesību pārkāpumu, un kuru mērķis ir panākt pārkāpuma izbeigšanu vai tā reparāciju. Attiecīgi Savienības atbildes pasākumi vajadzības gadījumā varētu būt ne tikai pasākumi, kas ir saskanīgi ar Savienības starptautiskajām saistībām, bet arī izpausties kā starptautisko saistību nepildīšana attiecībā pret attiecīgo trešo valsti, ciktāl trešās valsts īstenotā ekonomiskā piespiešana ir starptautiski prettiesiska rīcība. Starptautiskās tiesības paredz, ka saskaņā ar proporcionalitātes principu pretpasākumiem jābūt samērīgiem ar nodarīto kaitējumu un tādiem, kuros ņemts vērā starptautiski prettiesiskās darbības smagums un attiecīgās tiesības. Šajā ziņā atbilstīgi starptautiskajām tiesībām Savienībai vai dalībvalstij nodarītais kaitējums ietver kaitējumu Savienības ekonomikas dalībniekiem.

- (14) Ja ekonomiskā piespiešana ir starptautiski prettiesiska darbība, Savienībai attiecīgā gadījumā būtu jāpieprasa trešai valstij ne tikai izbeigt ekonomisko piespiešanu, bet arī atlīdzināt jebkādu Savienībai nodarīto kaitējumu saskaņā ar *ARSIWA* 31. un 34. līdz 39. pantu. Ja Savienība saņem kompensāciju par Savienības operatoriem nodarīto kaitējumu, attiecīgā gadījumā un ciktāl iespējams, Savienība var apsvērt iespēju minēto kompensāciju nodot Savienības operatoriem, kuri ekonomiskās piespiešanas dēļ ir cietuši zaudējumus.

- (15) Starptautiskās tiesības aizliedz piespiešanu, kas līdz ar to ir prettiesiska darbība, situācijās, kad valsts īsteno tādus pasākumus kā tirdzniecības vai investīciju ierobežojumi, lai no citas valsts panāktu tādu darbību vai bezdarbību, kas minētajai valstij nav jāveic saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un kas ietilpst tās suverenitātē, un kad šāda piespiešana sasniedz zināmu kvalitatīvu vai kvantitatīvu sliekšni atkarībā gan no sasniedzamajiem mērķiem, gan pielietotajiem līdzekļiem. Komisijai un Padomei būtu jāņem vērā kvalitatīvi un kvantitatīvi kritēriji, kas palīdz konstatēt, vai trešā valsts iejaucas Savienības vai dalībvalsts legītimajā suverēnajā izvēlē un vai tās darbība ir ekonomiska piespiešana, uz ko nepieciešama Savienības atbilde. Starp minētajiem kritērijiem vajadzētu būt elementiem, kas gan kvalitatīvi, gan kvantitatīvi raksturo trešās valsts īstenoto pasākumu veidu, ietekmi un mērķi. Piemērojot šos kritērijus, tiktu nodrošināts, ka šī regula attiektos tikai uz ekonomisko piespiešanu ar pietiekami nopietnu ietekmi vai, ja tiek draudēts ar ekonomisko piespiešanu, tikai uz ticamiem draudiem. Turklāt Komisijai un Padomei būtu rūpīgi jāpārbauda, vai trešai valstij ir legītīms iemesls, proti, vai tās mērķis nav pievērsties starptautiski atzītām bažām, piemēram, cita starpā uzturēt starptautisko mieru un drošību, aizsargāt cilvēktiesības, aizsargāt vidi vai cīnīties pret klimata pārmaiņām.

- (16) Saskaņā ar starptautiskajām paražu tiesībām trešo valstu darbības ietver visu veidu darbības vai darbības trūkumu, tostarp draudus, kas starptautiskajās paražu tiesībās attiecināmi uz valsti. *ARSIWA* 2. panta a) punkts un 4. līdz 11. pants apstiprina, ka starptautiskās paražu tiesības par valsts rīcību īpaši uzskata: valsts institūciju rīcību; to personu vai struktūrvienību rīcību, kuras nav valsts institūcijas, bet kuras šīs valsts tiesību akti ir pilnvarējuši īstenot valsts varas elementus; to struktūrvienību rīcību, kuras viena valsts nodevusi citas valsts rīcībā; tās personas vai personu grupas rīcību, kura, īstenojot šādu rīcību, rīkojas saskaņā ar attiecīgās valsts norādījumiem vai tās vadībā vai kontrolē; tās personas vai personu grupas rīcību, kura īsteno valsts varas elementus bez vai ārpus oficiālām pilnvarām un tādos apstākļos, kad, piemēram, ir nepieciešama minēto varas elementu īstenošana; un rīcību, ko valsts ir atzinusi un pieņēmusi par savu.
- (17) Komisijai būtu jāpārbauda, vai trešo valstu pasākums ir uzskatāms par ekonomisko piespiešanu. Komisijai šāda pārbaude būtu jāveic, pamatojoties uz informāciju, kas saņemta no jebkura uzticama avota, tostarp no fiziskām un juridiskām personām, Eiropas Parlamenta, dalībvalsts vai arodbiedrībām. Lai noteiktu, vai trešā valsts piemēro vai draud piemērot pasākumus, kas ietekmē tirdzniecību vai investīcijas un kas ir uzskatāmi par ekonomisko piespiešanu, Komisijas un Padomes novērtējumam būtu jābalstās uz faktiem.

- (18) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai un ņemot vērā ekonomiskās piespiešanas, kas ietekmē tirdzniecību un investīcijas, unikālo raksturu, būtu jāpiešķir Padomei īstenošanas pilnvaras konstatēt ekonomisko piespiešanu un noteikt, vai ir lietderīgi pieprasīt atlīdzināt Savienībai nodarīto kaitējumu. Īstenošanas pilnvaru piešķiršana Padomei attiecas tikai uz apstākļiem, kas izriet no ekonomiskās piespiešanas, un nav uzskatāma par precedentu.

- (19) Pēc Komisijas veiktās pārbaudes, ja tā secina, ka trešās valsts pasākums ir ekonomiskā piespiešana, Komisijai būtu jāiesniedz priekšlikums Padomei par īstenošanas aktu, ar ko konstatē, ka trešās valsts pasākums atbilst ekonomiskās piespiešanas pastāvēšanas nosacījumiem. Minētajā priekšlikumā Komisijai būtu jānorāda orientējošs laikposms, kurā Komisijai jāizvērtē, vai ir izpildīti nosacījumi Savienības atbildes pasākumu pieņemšanai. Attiecīgā gadījumā Komisijai, arī būtu jāiesniedz priekšlikums Padomei par īstenošanas aktu, ar ko paredz, ka Savienībai ir jāpieprasa trešai valstij atlīdzināt Savienībai nodarīto kaitējumu. Turklāt ekonomiskā piespiešana var ietekmēt Savienību vai jebkuru dalībvalsti un tādējādi radīt vajadzību ātri rīkoties saskaņā ar šo regulu un ievērojot Savienības principus par solidaritāti starp dalībvalstīm un lojālu sadarbību. Tādēļ Padomei būtu jārīkojas ātri un jādara viss nepieciešamais, lai pieņemtu lēmumu 8 nedēļu laikā pēc tam, kad Komisija iesniegusi priekšlikumu. Izmantojot savas īstenošanas pilnvaras, Padomei būtu jārīkojas saskaņā ar ekonomiskās piespiešanas pastāvēšanas nosacījumiem un kritērijiem, lai noteiktu, vai ir lietderīgi pieprasīt trešai valstij atlīdzināt Savienībai nodarīto kaitējumu.

- (20) Darbībās, ko Savienība veic, lai panāktu ekonomiskās piespiešanas izbeigšanu un, ja tas tiek pieprasīts, Savienībai nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu, tai būtu jācenšas ātri un taisnīgi atrisināt šo jautājumu. Attiecīgi Komisijai būtu jānodrošina pienācīga iespēja apsprieties ar attiecīgo trešo valsti un, ja minētā trešā valsts ir gatava labticīgi sākt apspriedes, tajās nekavējoties jāiesaistās. Šādu apspriežu gaitā Komisijai būtu jācenšas izpētīt tādos līdzekļus kā tiešas sarunas, lietas nodošana starptautiskai iztiesāšanai vai trešās puses veikta mediācija, samierināšana vai vidutāja pakalpojumi, neskarot kompetenču sadalījumu starp Savienību un dalībvalstīm. Konkrēti, ja trešā valsts aptur ekonomisko piespiešanu un piekrīt nodot lietu starptautiskai iztiesāšanai, vajadzības gadījumā ar minēto trešo valsti būtu jānoslēdz starptautisks nolīgums. Šādu starptautisku nolīgumu varētu noslēgt vai nu Savienība saskaņā ar LESD 218. pantu, vai attiecīgā dalībvalsts.
- (21) Savienībai būtu jāatbalsta trešās valstis, kuras skārusi tā pati vai līdzīga ekonomiskā piespiešana, vai citas ieinteresētas trešās valstis un jāsadarbojas ar tām. Savienībai būtu jāpiedalās starptautiskā koordinācijā jebkādos divpusējos, plurilaterālos vai multilaterālos forumos, kuri ir piemēroti tam, lai novērstu vai izskaustu ekonomisko piespiešanu. Komisijai būtu jāpauž Savienības nostāju pēc tam, kad tā ir apspriedusies ar Padomi saskaņā ar piemērojamiem Līgumiem, un attiecīgā gadījumā ar dalībvalstu līdzdalību.

- (22) Vēlams, lai Savienība proaktīvi izmantotu visus pieejamos līdzekļus kontakta veidošanai ar attiecīgo trešo valsti, tādus kā, piemēram, sarunas, iztiesāšana vai mediācija, un lai tā noteiktu atbildes pasākumus tikai tad, ja šādi līdzekļi nenoved pie tūlītējas un efektīvas ekonomiskās piespiešanas izbeigšanas un pienācīgā gadījumā, kad to attiecīgai trešai valstij pieprasījusi Savienība, Savienībai nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas un ja ir jārīkojas, lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu intereses un tiesības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, un šāda rīcība ir Savienības interesēs. Ir lietderīgi, ka šī regula paredz piemērojamus noteikumus Savienības atbildes pasākumu noteikšanai un piemērošanai un vajadzības gadījumā ļauj ātri rīkoties, lai saglabātu minēto Savienības atbildes pasākumu efektivitāti.

- (23) Saskaņā ar šo regulu pieņemti Savienības atbildes pasākumi būtu jāizvēlas un jāizstrādā pēc objektīviem kritērijiem, tostarp: tā, cik efektīvi šie pasākumi rosina izbeigt ekonomisko piespiešanu un attiecīgā gadījumā atlīdzināt Savienībai nodarīto kaitējumu; kādas ir iespējas sniegt palīdzību tiem Savienības ekonomikas dalībniekiem, kurus skārusi ekonomiskā piespiešana; izvairīšanās no negatīvas ekonomiskās ietekmes un cita veida ietekmes uz Savienību vai šādas ietekmes samazināšana līdz minimumam; un nesamērīga administratīvā sloga un izmaksu nepieļaušana, piemērojot Savienības atbildes pasākumus. Būtu jāaizsargā Savienības investīciju vide un uz zināšanām balstīta ekonomika. Ir būtiski, lai, izvēloties un izstrādājot Savienības atbildes pasākumus, tiktu ņemtas vērā Savienības intereses, kas cita starpā ietver Savienības augšupējo un lejupējo nozaru un Savienības galapatērētāju intereses. Komisijai, apsverot Savienības atbildes pasākumus, priekšroka būtu jādod pasākumiem, kuri nesamērīgi neietekmē ekonomikas dalībniekiem paredzēto pasākumu juridisko noteiktību un paredzamību, kā arī uz attiecīgo valsts noteikumu administrēšanu. Ja Komisija apsver tādus Savienības atbildes pasākumus, kas ietekmē atļaujas, reģistrāciju, licences vai citas ar komercdarbību saistītas tiesības, tai būtu jādod priekšroka pasākumiem, kas ietekmē piemērojamās procedūras visā Savienībā un pamatojas uz sekundārajiem tiesību aktiem, vai, ja šādi pasākumi nav piemēroti, pasākumiem jomās, kuras detalizēti reglamentē Savienības tiesību akti. Savienības atbildes pasākumiem nevajadzētu traucēt administratīvus lēmumus, kuru pamatā ir zinātnisko pierādījumu novērtējums. Savienības atbildes pasākumi būtu jāizvēlas no plaša risinājuma variantu klāsta, lai katrā konkrētā gadījumā varētu pieņemt vispiemērotākos pasākumus.

- (24) Savienībai vajadzētu būt iespējai pieņemt vispārēji piemērojamus Savienības atbildes pasākumus, kas izstrādāti tā, lai tie ietekmētu attiecīgās trešās valsts konkrētās nozares, reģionus vai operatorus. Savienībai arī vajadzētu būt iespējai pieņemt Savienības atbildes pasākumus, ko piemēro konkrētām fiziskām vai juridiskām personām, kurām ir saistība vai saikne ar trešās valsts valdību un kuras iesaistās vai var iesaistīties darbībās, uz kurām attiecas LESD 207. pants. Šādi mērķorientēti Savienības atbildes pasākumi var veicināt tūlītēju ekonomiskās piespiešanas izbeigšanu, vienlaikus efektīvi novēršot vai līdz minimumam samazinot šādas piespiešanas negatīvo ietekmi uz dalībvalstu ekonomiku, Savienības ekonomikas dalībniekiem un Savienības galapatērētājiem.

- (25) Kā daļu no Savienības atbildes pasākumiem, ko veic, lai panāktu, ka trešās valstis pārtrauc ekonomisko piespiešanu, Komisija var arī pieņemt pasākumus, ievērojot citus juridiskos instrumentus, kas nav šī regula un kas Komisijai piešķir īpašas pilnvaras, piemēram, attiecībā uz Savienības finansējuma piešķiršanu vai iespējām ierobežot dalību Savienības pētniecības un inovācijas pamatprogrammās, saskaņā ar tajās noteiktajām piemērojamām procedūrām. Šī regula neskar šādos citos juridiskos instrumentos paredzētos noteikumus un procedūras. Komisijai būtu jānodrošina, ka I pielikumā izklāstīto pasākumu pieņemšana tiek koordinēta ar pasākumiem, ko tā pieņem saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, kas nav šī regula. Jo īpaši Savienības vispārējai atbildei vajadzētu būt samērīgai un nepārsniegt Savienībai nodarīto kaitējumu. Neskarot šādos citos juridiskos instrumentos paredzētos pienākumus ziņot Eiropas Parlamentam vai Padomei, Komisijai būtu jāinformē Eiropas Parlaments un Padome par darbībām, ko veic saskaņā ar šādiem instrumentiem un kas ir sinhronizētas ar Savienības atbildes pasākumiem.
- (26) Lai noteiktu, kādi Savienības atbildes pasākumi ir piemērojami, ir lietderīgi paredzēt noteikumus par preču vai pakalpojumu izcelsmi un pakalpojumu sniedzēju, investīciju un intelektuālā īpašuma tiesību turētāju valstspiederību. Izcelsmes un valstspiederības noteikumi būtu jānosaka, ņemot vērā spēkā esošos nepreferenciālas tirdzniecības un ieguldījumu noteikumus, kas piemērojami saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un Savienības noslēgtiem starptautiskajiem nolīgumiem.

- (27) Lai konkrētā gadījumā panāktu ekonomiskās piespiešanas izbeigšanu un attiecīgā gadījumā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu un vajadzības gadījumā nodrošināt Savienības atbildes pasākumu efektivitāti, bet jo īpaši novērst izvairīšanos no tiem un to apiešanu, Savienības atbildes pasākumi, kuros ietverti ārvalstu tiešo ieguldījumu vai pakalpojumu tirdzniecības ierobežojumi, būtu jāpiemēro tikai tādiem pakalpojumiem vai tiešajiem ieguldījumiem, ko Savienībā sniedz vai veic viena vai vairākas Savienībā iedibinātas juridiskas personas, un kuras ir attiecīgās trešās valsts personu īpašumā vai kontrolē. Lēmums par šādu ierobežojumu noteikšanu būtu pienācīgi jāpamato uz šīs regulas pamata pieņemtos īstenošanas aktos, ņemot vērā šajā regulā izvirzītos kritērijus.
- (28) Pēc Savienības atbildes pasākumu pieņemšanas Komisijai būtu regulāri jāvērtē situācija, kas saistīta ar ekonomisko piespiešanu, Savienības atbildes pasākumu efektivitāti un to ietekmi uz Savienības interesēm, lai attiecīgi pielāgotu, apturētu vai izbeigtu Savienības atbildes pasākumus. Tāpēc ir nepieciešams paredzēt noteikumus un procedūras Savienības atbildes pasākumu grozīšanai, apturēšanai un izbeigšanai, kā arī izklāstīt apstākļus, kādos ir lietderīgi grozīt, apturēt vai izbeigt Savienības atbildes pasākumus.
- (29) Ņemot vērā potenciālo ietekmi uz ieinteresētajām personām, Savienības atbildes pasākumu pieņemšanas un grozīšanas nolūkos un, ja vajadzīgs, – to apturēšanas un izbeigšanas nolūkos — ir svarīgi paredzēt iespēju iesaistīt šādas ieinteresētās personas, tostarp uzņēmumus.

- (30) Ņemot vērā trešo valstu īstenotu ekonomisko piespiešanu un jo īpaši tās biežumu un smagumu, Komisijai, lai nodrošinātu saskaņotību ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, būtu jānodrošina vienots kontaktpunkts šīs regulas darbības vajadzībām un attiecīgi būtu jārīkojas, lai nodrošinātu, ka Savienība spēj labāk paredzēt ekonomisko piespiešanu un efektīvi atbildēt uz to.
- (31) Ir būtiski gādāt, ka Eiropas Parlaments un Padome tiek regulāri un savlaicīgi informēti par attiecīgām norisēm šīs regulas piemērošanā un attiecīgā gadījumā tiem ir iespēja apmainīties viedokļiem ar Komisiju.

- (32) Lai varētu pielāgot izcelsmes vai valstspiederības noteikumus ar mērķi ņemt vērā attiecīgās norises starptautiskajos instrumentos un pieredzi, kas gūta, piemērojot pasākumus saskaņā ar šo regulu vai citiem Savienības aktiem, saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē pilnvaras Komisijai pieņemt aktus, lai grozītu II pielikumu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu¹. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (33) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šajā regulā paredzēto Savienības atbildes pasākumu īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011².

¹ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (34) Pārbaudes procedūra būtu jāizmanto Savienības atbildes pasākumu pieņemšanai un to grozīšanai, apturēšanai vai izbeigšanai, tā kā minētie pasākumi nosaka Savienības atbildi uz ekonomisko piespiešanu, kas ietilpst šīs regulas darbības jomā. Ņemot vērā šīs regulas īpašo raksturu un to, ka Savienības atbildes pasākumi ir īpaši sensitīvs jautājums, Komisijai nevajadzētu pieņemt īstenošanas akta projektu par Savienības atbildes pasākumiem, ja komiteja nesniedz atzinumu par minēto aktu. Izmantojot savas īstenošanas pilnvaru, Komisijai īpaša uzmanība būtu jāpievērš risinājumiem, kas saņem visplašāko iespējamo atbalstu starp dalībvalstīm, un visos procedūras posmos, tostarp pārsūdzības komitejā, būtu jārod līdzsvaroti risinājumi un jāizvairās no tā, ka tās nostāja ir pretrunā jebkādai dominējošai nostājai dalībvalstu vidū, jo īpaši attiecībā uz īstenošanas akta projekta piemērotību.
- (35) Komisijai būtu jāpieņem nekavējoties piemērojami ierobežota ilguma īstenošanas akti, ja pienācīgi pamatotos gadījumos, kuri saistīti ar Savienības atbildes pasākumu grozīšanu vai apturēšanu, nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ ir ātri jārīkojas, lai nepieļautu neatgriezenisku kaitējumu Savienībai vai dalībvalstij vai nodrošinātu saskanību ar starptautiskajām tiesībām. Ar šādu paātrinātu rīcību varētu novērst to, ka piespiešana rada vai pasliktina jebkādu ekonomisku kaitējumu, bet jo īpaši aizsargāt akūtas un būtiskas Savienības vai dalībvalsts intereses.

- (36) Visās darbībās, kas veiktas saskaņā ar šo regulu, tostarp tādu Savienības atbildes pasākumu pieņemšanā, kas attiecas uz atsevišķām fiziskām vai juridiskām personām, ir jāievēro Eiropas Savienības Pamattiesību harta. Turklāt jebkādu persondatu apstrādē saskaņā ar šo regulu ir jāievēro piemērojamie persondatu aizsardzības noteikumi. Dalībvalstu ierēdņiem, kas iegūst šajā regulā paredzēto informāciju, persondatu apstrāde ir jāveic saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679¹. Savienības iestādēm persondatu apstrāde ir jāveic saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1725².

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

- (37) Komisijai būtu jāvērtē uz šīs regulas pamata pieņemtie Savienības atbildes pasākumi no efektivitātes un darbības viedokļa, un attiecīgā gadījumā jāizdara secinājumi par turpmākiem Savienības atbildes pasākumiem. Komisijai šī regula būtu jāpārskata arī pēc tam, kad tā būs guvusi pietiekamu pieredzi, kas saistīta ar tās piemērošanu un īstenošanu un arī tās mijiedarbību ar citām Savienības rīcībpolitikām un esošajiem tiesību instrumentiem, tostarp Padomes Regulu (EK) Nr. 2271/96¹. Šīs regulas pārskatīšanai būtu jāaptver tās darbības joma, darbība, lietderība un efektivitāte. Komisijai par savu vērtējumu būtu jāpaziņo Eiropas Parlamentam un Padomei,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

¹ Padomes Regula (EK) Nr. 2271/96 (1996. gada 22. novembris), ar ko paredz aizsardzību pret trešās valsts pieņemtu tiesību aktu eksteritoriālas piemērošanas sekām un no tiem izrietošām vai ar tiem pamatotām darbībām (OV L 309, 29.11.1996., 1. lpp.).

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šo regulu piemēro, ja trešā valsts īsteno ekonomisku piespiešanu. Tā paredz noteikumus un procedūras, lai nodrošinātu Savienības un tās dalībvalstu interešu efektīvu aizsardzību pret trešo valstu īstenotu ekonomisko piespiešanu.
2. Šī regula izveido sistēmu, kas ļauj Savienībai ekonomiskās piespiešanas gadījumos reaģēt, lai atturētu no ekonomiskās piespiešanas vai panāktu tās izbeigšanu, un galējas nepieciešamības gadījumā pret ekonomisko piespiešanu vērsties ar Savienības atbildes pasākumiem.

Šī regula arī izveido sistēmu, saskaņā ar kuru Savienība vajadzības gadījumā cenšas panākt Savienībai nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu.
3. Visas uz šīs regulas pamata veiktās darbības ir saskanīgas ar starptautiskajām tiesībām, un tiek īstenotas, ievērojot Savienības ārējās darbības principus un mērķus.
4. Šo regulu piemēro, neskarot spēkā esošos Savienības instrumentus un Savienības noslēgtos starptautiskos nolīgumus, kā arī saskaņā ar tiem veiktas darbības, kas atbilst starptautiskajām tiesībām kopējās tirdzniecības politikas jomā, un citus Savienības politikas virzienus.

5. Šī regula neskar kompetenču sadalījumu starp Savienību un tās dalībvalstīm.

2. pants

Ekonomiskā piespiešana

1. Šajā regulā ekonomiskā piespiešana pastāv tad, ja trešā valsts piemēro vai draud piemērot tādu trešās valsts pasākumu, kas ietekmē tirdzniecību vai investīcijas, lai novērstu vai panāktu, ka Savienība vai dalībvalsts pārtrauc piemērot, groza vai pieņem konkrētu aktu, un tādējādi iejaucas Savienības vai dalībvalsts likumīgā suverēnā izvēlē.
2. Nosakot to, vai ir izpildīti 1. punkta nosacījumi, Komisija un Padome ņem vērā:
 - a) trešās valsts pasākuma intensitāti, smagumu, biežumu, ilgumu, izplatību un nozīmi, tostarp tā ietekmi uz tirdzniecības vai investīciju attiecībām ar Savienību, un no tā izrietošo spiedienu uz Savienību vai dalībvalsti;
 - b) to, vai trešā valsts atkārtoti iejaucas, lai novērstu vai panāktu Savienības, dalībvalsts vai citas trešās valsts konkrētas darbības;
 - c) to, cik lielā mērā trešās valsts pasākums aizskar Savienības vai dalībvalsts suverenitātes jomu;

- d) to, vai trešās valsts rīcības pamatā ir leģitīmas, starptautiski atzītas bažas;
- e) to, vai un kādā veidā trešā valsts pirms savu pasākumu noteikšanas vai piemērošanas godprātīgi un nopietni ir mēģinājusi divpusēji vai starptautiskā forumā jautājumu atrisināt starptautiskas koordinācijas vai iztiesāšanas ceļā.

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “trešās valsts pasākums” ir jebkura darbība vai bezdarbība, kas saskaņā ar starptautiskajām tiesībām attiecināma uz trešo valsti;
- 2) “konkrēts akts” ir jebkurš attiecīgi Savienības, dalībvalsts vai trešās valsts iestādes, struktūras, biroja vai aģentūras tiesību akts vai cits akts, tostarp nostājas paušana;
- 3) “Savienībai nodarītais kaitējums” ir nelabvēlīga ietekme, tostarp ekonomiskais kaitējums, ko ekonomiskā piespiešana radījusi Savienībai vai dalībvalstij, tostarp Savienības ekonomikas dalībniekiem;

- 4) “trešā valsts” ir jebkura valsts, atsevišķa muitas teritorija vai cits starptautisko tiesību subjekts, kas nav Savienība vai dalībvalsts.

4. pants

Trešo valstu pasākumu pārbaude

1. Komisija pēc savas iniciatīvas vai pienācīgi pamatota pieprasījuma var pārbaudīt jebkuru trešās valsts pasākumu, lai noteiktu, vai tas atbilst 2. panta 1. punkta nosacījumiem.
2. Ja Komisija pārbauda trešās valsts pasākumu, tā rīkojas ātri. Pārbaude parasti nepārsniedz 4 mēnešus.

Komisija veic pārbaudi, balstoties uz pamatotu informāciju, ko tā ievākusi pēc savas iniciatīvas vai saņēmusi no jebkura uzticama avota, tostarp no dalībvalsts, Eiropas Parlamenta, ekonomikas dalībniekiem vai arodbiedrībām.

Komisija nodrošina konfidencialas informācijas aizsardzību saskaņā ar 15. pantu, tostarp vajadzības gadījumā tās personas identitātes aizsardzību, kas sniedz informāciju.

Komisija dara publiski pieejamu drošu rīku, lai atvieglotu informācijas iesniegšanu Komisijai.

3. Komisija savlaicīgi informē dalībvalstis par pārbaūžu sākšanu un būtiskākajām norisēm saistībā ar notiekošajām pārbaudēm.
4. Komisija vajadzības gadījumā pieprasa informāciju par trešās valsts pasākumu ietekmi.

Komisija var pieprasīt dalībvalstīm sniegt šādu informāciju, un dalībvalstis šo pieprasījumu ātri apmierina.

Komisija, publicējot paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un attiecīgā gadījumā, izmantojot citus piemērotus sabiedriskās saziņas līdzekļus, var aicināt ieinteresētās personas iesniegt informāciju. Komisija, ņemot vērā 2. punkta pirmajā daļā norādīto laikposmu, nosaka datumu, līdz kuram iesniedzama minētā informācija.

Ja Komisija publicē šādu paziņojumu, tā attiecīgajai trešai valstij dara zināmu, ka ir uzsākta pārbaude.

5. pants

Konstatācija attiecībā uz trešās valsts pasākumu

1. Ja pēc pārbaudes, kas veikta saskaņā ar 4. pantu, Komisija secina, ka trešās valsts pasākums atbilst 2. panta 1. punkta nosacījumiem, tā iesniedz Padomei priekšlikumu īstenošanas aktam, ar ko konstatē, ka trešās valsts pasākums atbilst 2. panta 1. punkta nosacījumiem.

Minētajā priekšlikumā Komisija paskaidro, kā ir izpildīti minētie nosacījumi.

Priekšlikumā nosaka orientējošu laikposmu, kurā Komisijai jānovērtē, vai ir izpildīti 8. panta 1. punkta nosacījumi. Minētais laikposms nepārsniedz 6 mēnešus, ja vien lietas konkrēto apstākļu dēļ nav vajadzīgs pienācīgi pamatots ilgāks laikposms.

2. Šā panta 1. punktā minētajā priekšlikumā vai turpmākā Padomes īstenošanas akta priekšlikumā Komisija attiecīgā gadījumā ierosina Padomei konstatēt, ka ir jāpieprasa trešai valstij novērst Savienībai nodarīto kaitējumu.

Novērtējot to, vai ir lietderīgi pieprasīt trešai valstij novērst Savienībai nodarīto kaitējumu, ir jāņem vērā visi lietas apstākļi. Minētais novērtējums jo īpaši tiek balstīts uz nodarītā kaitējuma raksturu un apmēru un starptautiskajās paražu tiesībās paredzēto vispārējo pienākumu pilnībā atlīdzināt kaitējumu, ko radījusi starptautiski prettiesiska rīcība.

3. Pirms šā panta 1. punktā minētā priekšlikuma iesniegšanas, ja tas ir lietderīgi minētajā punktā norādītās konstatēšanas nolūkā, Komisija, neskarot jebkādu kontaktu veidošanu ar attiecīgo trešo valsti saskaņā ar 6. pantu, aicina šo trešo valsti noteiktā laikposmā iesniegt savus apsvērumus. Šāds laikposms ir saprātīgs, un tas nepamatoti nekavē iesniegt šā panta 1. punktā minēto priekšlikumu.
4. Pirms šā panta 1. punktā minētā priekšlikuma iesniegšanas Komisija informē Eiropas Parlamentu par secinājumiem, kas gūti saskaņā ar 4. pantu veiktajā pārbaudē.
5. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem 1. un 2. punktā minētos īstenošanas aktus.
Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var grozīt 1. un 2. punktā minētos priekšlikumus.
6. Šā panta nolūkos Padome rīkojas ātri.
Padome rīkojas 8 nedēļu laikā pēc 1. un 2. punktā minēto priekšlikumu iesniegšanas.
Atkāpjoties no otrās daļas, Padome var rīkoties pēc minētā astoņu nedēļu laikposma ar noteikumu, ka tā informē Komisiju par kavēšanos un šādas kavēšanās iemesliem.

Kopējais laikposms, kurā Padomei ir jāīsteno, parasti nepārsniedz 10 nedēļas no 1. un 2. punktā minēto priekšlikumu iesniegšanas.

Izmantojot savas īstenošanas pilnvaras, Padome piemēro 2. panta 1. punktu, kurā izklāstīti ekonomiskās piespiešanas pastāvēšanas nosacījumi, un šā panta 2. punkta otrajā daļā izklāstītos kritērijus, un paskaidro, kā šie nosacījumi ir izpildīti un kā tiek piemēroti kritēriji.

7. Saskaņā ar šo pantu pieņemtos īstenošanas aktus publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
8. Eiropas Parlamentu informē par visiem īstenošanas aktiem, ko ierosina vai pieņem saskaņā ar šo pantu.
9. Ja Padome pieņem 1. punktā minēto īstenošanas aktu, Komisija attiecīgi informē trešo valsti un pieprasa šai trešai valstij nekavējoties izbeigt ekonomisko piespiešanu.
10. Ja Padome pieņem 2. punktā minēto īstenošanas aktu, Komisija pieprasa trešai valstij saprātīgā laikposmā novērst Savienībai nodarīto kaitējumu.

6. pants

Kontakta veidošana ar trešo valsti

1. Pēc īstenošanas akta pieņemšanas saskaņā ar 5. pantu Komisija nodrošina pienācīgu iespēju apspriesties ar trešo valsti, lai panāktu ekonomiskās piespiešanas izbeigšanu un, ja to pieprasa saskaņā ar 5. panta 10. punktu, Savienībai nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu.

Ja trešā valsts labticīgi sāk apspriešanos ar Savienību, Komisija nekavējoties iesaistās šādās apspriedēs.

Šādu apspriežu gaitā Komisija var izpētīt iespējas panākt risinājumu ar trešo valsti, tostarp:
 - a) tiešas sarunas;
 - b) jautājuma nodošana starptautiskai iztiesāšanai;
 - c) mediācija, samierināšana vai vidutāja pakalpojumi, ko veic trešā puse, lai atbalstītu Savienības un trešās valsts centienus saskaņā ar šo pantu.
2. Neskarot 1. punktu, Komisija cenšas panākt ekonomiskās piespiešanas izbeigšanu, izvirzot jautājumu jebkurā attiecīgā starptautiskā forumā, pirms tam apspriežoties ar Padomi, ja to paredz Līgumi.

3. Pēc Savienības atbildes pasākumu pieņemšanas saskaņā ar 8. pantu Komisija joprojām ir gatava sākt apspriešanos ar trešo valsti saistībā ar jebkādu Savienības atbildes pasākumu iespējamu apturēšanu saskaņā ar 12. panta 2. punktu.

7. pants

Starptautiska sadarbība

Ja to paredz Līgumi, Komisija, pirms tam apspriežoties ar Padomi, sāk apspriešanos vai sadarbojas ar jebkuru citu trešo valsti, kuru skar tāda pati vai līdzīga ekonomiskā piespiešana, vai ar jebkuru citu ieinteresēto trešo valsti, lai panāktu ekonomiskās piespiešanas izbeigšanu.

Šādas apspriešanās un sadarbība attiecīgā gadījumā var ietvert:

- a) būtiskas informācijas un pieredzes apmaiņu, lai veicinātu saskaņotu atbildi uz šādu ekonomisko piespiešanu;
- b) koordināciju attiecīgos starptautiskos forumos;
- c) koordinētu atbildi uz ekonomisko piespiešanu.

Komisija attiecīgā gadījumā aicina dalībvalstis piedalīties šādās apspriedēs un sadarbībā.

Šāda apspriešanās un sadarbība lieki nekavē šajā regulā paredzēto procedūru.

8. pants

Savienības atbildes pasākumi

1. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem Savienības atbildes pasākumus, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:
 - a) rīcība saskaņā ar 5. un 6. pantu saprātīgā termiņā nav izbeigusi ekonomisko piespiešanu un, ja tas pieprasīts saskaņā ar 5. panta 10. punktu, nav atlīdzināts Savienībai nodarītais kaitējums;
 - b) Savienības atbildes pasākumu pieņemšana ir vajadzīga, lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu intereses un tiesības konkrētā gadījumā, ņemot vērā pieejamās iespējas;
 - c) Savienības atbildes pasākumu pieņemšana ir Savienības interesēs, kā noteikts saskaņā ar 9. pantu.

Ja ekonomiskā piespiešana ir izbeigta, bet trešā valsts nav pilnībā atlīdzinājusi Savienībai nodarīto kaitējumu, lai arī kaitējuma atlīdzināšana ir pieprasīta, Komisija, izstrādājot novērtējumu par to, vai ir izpildīts šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētais nosacījums, ņem vērā visus lietas apstākļus. Minētais novērtējums jo īpaši pamatojas uz nodarītā kaitējuma raksturu un apmēru un starptautiskajās paražu tiesībās paredzēto vispārējo pienākumu pilnībā atlīdzināt kaitējumu, ko radījusi starptautiski

Šā punkta pirmajā daļā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 18. panta 2. punktā.

2. Komisija izvēlas piemērotus Savienības atbildes pasākumus no I pielikumā uzskaitīto pasākumu saraksta. Tā nosaka, kuri no minētajiem pasākumiem ir piemēroti, pamatojoties uz 11. pantā izklāstītajiem izvēles un izstrādes kritērijiem.

Šā panta 1. punktā minētajā īstenošanas aktā Komisija norāda iemeslus, kāpēc tā uzskata, ka minētajā punktā paredzētie nosacījumi ir izpildīti un kāpēc tā uzskata, ka Savienības atbildes pasākumi ir atbilstīgi, ņemot vērā 11. pantā minētos kritērijus.

3. Savienības atbildes pasākumus pieņem kā:

- a) vispārēji piemērojamus pasākumus; vai
- b) pasākumus, ko piemēro konkrētām fiziskām vai juridiskām personām, kuras iesaistās vai varētu iesaistīties darbībā, uz kurām attiecas LESD 207. pants un kurām ir saistība vai saikne ar trešās valsts valdību.

Pirmās daļas a) apakšpunktā minētos Savienības atbildes pasākumus var izstrādāt tā, lai tie ietekmētu trešās valsts konkrētās nozares, reģionus vai operatorus saskaņā ar II pielikumā izklāstītajiem izcelsmes un valstspiederības noteikumiem.

4. Ciktāl trešās valsts pasākums ir starptautiski prettiesiska darbība, Savienības atbildes pasākumi var ietvert pasākumus, kas paredz nepildīt starptautiskās saistības pret trešo valsti.
5. Komisija nodrošina Savienības atbildes pasākumu pieņemšanas koordināciju ar pasākumiem, ko tā pieņem saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, kas nav šī regula, lai reaģētu uz ekonomisko piespiešanu konkrētajā gadījumā.
6. Šā panta 1. punktā minētais īstenošanas akts paredz, ka Savienības atbildes pasākumu piemērošanu atliek uz laikposmu, kas nepārsniedz 3 mēnešus pēc tā pieņemšanas, ja vien, ņemot vērā īpašus apstākļus, nav paredzēta vēlāka piemērošanas diena.

Komisija nosaka minēto piemērošanas dienu, ņemot vērā lietas apstākļus, lai būtu iespējams, ievērojot 7. punktu, informēt attiecīgo trešo valsti un lai tai tiktu dota iespēja trešai valstij izbeigt ekonomisko piespiešanu un, ja tas tiek pieprasīts, atlīdzināt Savienībai nodarīto kaitējumu.

7. Pēc 1. punktā minētā īstenošanas akta pieņemšanas Komisija par to paziņo trešai valstij un:
 - a) aicina trešo valsti nekavējoties izbeigt ekonomisko piespiešanu un attiecīgā gadījumā, ja tas tiek pieprasīts, atlīdzināt Savienībai nodarīto kaitējumu;
 - b) piedāvā veikt sarunas par risinājumu ar trešo valsti; un

- c) paziņo trešai valstij, ka tiks piemēroti Savienības atbildes pasākumi, ja netiks izbeigta ekonomiskā piespiešana un attiecīgā gadījumā, ja tas tiek pieprasīts, trešā valsts atlīdzinās Savienībai nodarīto kaitējumu.

8. Panta 1. punktā minētajā īstenošanas aktā paredz iespēju vēl atlikt piemērošanas datumu, ja Komisijai ir ticama informācija, ka ekonomiskā piespiešana ir izbeigta vai ka trešā valsts ir veikusi konkrētus pasākumus, lai izbeigtu ekonomisko piespiešanu, un attiecīgā gadījumā atlīdzinājusi Savienībai nodarīto kaitējumu pirms atliktā piemērošanas datuma, kas noteikts saskaņā ar 6. punktu. Minēto piemērošanu atliek uz minētajā īstenošanas aktā noteikto laikposmu, kam ir jābūt tādām, lai Komisija varētu pārbaudīt ekonomiskās piespiešanas faktisko izbeigšanu.

Ja Komisijai ir šāda ticama informācija, tā publicē paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, norādot to, ka tās rīcībā ir šāda informācija, un 1. punktā minētā īstenošanas akta piemērošanas dienu, kas atlikta saskaņā ar šā punkta pirmo daļu.

9. Ja trešā valsts izbeidz ekonomisko piespiešanu un attiecīgā gadījumā atlīdzina Savienībai nodarīto kaitējumu pirms 1. punktā minētā īstenošanas akta piemērošanas dienas, Komisija pieņem īstenošanas aktu, ar ko atceļ minēto īstenošanas aktu.

Minēto atceļošo īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 18. panta 2. punktā.

10. Neatkarīgi no 7., 8. un 9. punkta īstenošanas aktā, kas minēts 1. punktā, var paredzēt, ka Savienības atbildes pasākumus piemēro bez tā, ka Komisija, ievērojot 7. punkta
- a) apakšpunktu, vispirms aicina attiecīgo trešo valsti izbeigt ekonomisko piespiešanu vai attiecīgā gadījumā atlīdzināt Savienībai nodarīto kaitējumu vai, ievērojot 7. punkta
 - c) apakšpunktu, paziņo attiecīgajai trešai valstij, ka tiks piemēroti Savienības atbildes pasākumi, ja pienācīgi pamatotos gadījumos tas ir nepieciešams Savienības vai dalībvalsts tiesību un interešu aizsardzībai, jo īpaši Savienības atbildes pasākumu efektivitātes nodrošināšanai.
11. Neatkarīgi no 6. un 8. punkta, ja ekonomiskā piespiešana izpaužas kā draudi veikt trešās valsts pasākumu, kas ietekmē tirdzniecību vai investīcijas saskaņā ar 2. panta 1. punktu, šā panta 1. punktā minēto īstenošanas aktu piemēro no dienas, kad tiek piemērots minētais trešās valsts pasākums.

Komisija *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicē paziņojumu, kurā norāda šā panta 1. punktā minētā īstenošanas akta piemērošanas sākuma datumu.

9. pants

Savienības interešu noteikšana

Savienības intereses pieņemt, apturēt, grozīt vai izbeigt Savienības atbildes pasākumus nosaka, pamatojoties uz visu pieejamo informāciju un novērtējot dažādas iesaistītās intereses kopumā. Minētās intereses galvenokārt ietver to, ka tiek saglabāta Savienības un tās dalībvalstu spēja izdarīt likumīgu suverēnu izvēli bez ekonomiskās piespiešanas, un visas citas Savienības vai dalībvalstu intereses, kas raksturīgas konkrētajam gadījumam, Savienības ekonomikas dalībnieku, tostarp augšupējās un lejupējās nozares, intereses un to Savienības galapatērētāju intereses, kurus ietekmē vai var ietekmēt ekonomiskā piespiešana vai Savienības atbildes pasākumi.

10. pants

Nosacījumi Savienības atbildes pasākumu piemērošanai konkrētām fiziskām vai juridiskām personām

1. Regulas 8. panta 3. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā fizisku vai juridisku personu var uzskatīt par tādu, kurai ir saistība vai saikne ar trešās valsts valdību, ja:
 - a) šai valdībai faktiski pieder vairāk nekā 50 % no šādas juridiskās personas pašu kapitāla daļas, tai tieši vai netieši ir vairāk nekā 50 % balsstiesību šajā juridiskajā personā vai tai ir pilnvaras iecelt vairākumu tās direktoru vai citādi juridiski vadīt tās darbības;

- b) šāda persona gūst labumu no ekskluzīvām vai īpašām tiesībām vai privilēģijām, ko ar likumu vai faktiski piešķir attiecīgās trešās valsts valdība, ja tā darbojas nozarē, kurā minētā valdība ierobežo piegādātāju vai pircēju skaitu līdz vienam vai vairākiem, vai ja minētā valdība tai tieši vai netieši atļauj īstenot praksi, kas nepieļauj, ierobežo vai kropļo konkurenci; vai
- c) šāda persona faktiski rīkojas attiecīgās trešās valsts valdības vārdā, vadībā vai pēc tās pamudinājuma.

2. Ja Komisijai ir iemesls uzskatīt, ka fiziska vai juridiska persona atbilst 8. panta 3. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā izklāstītajiem kritērijiem, un tā atpakaļ Savienības atbildes pasākumu pieņemšanu attiecībā uz minēto personu, tā informē minēto personu par:

- a) iemesliem, kāpēc Komisija uzskata, ka minētā persona atbilst minētajiem kritērijiem;
- b) Savienības atbildes pasākumiem, kurus Komisija plāno pieņemt attiecībā uz minēto personu;
- c) minētās personas iespēju saprātīgā termiņā iesniegt apsvērumus par to, vai minētā persona atbilst minētajiem kritērijiem.

3. Piemērojot 2. punktu, Komisija publicē paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un, ja iespējams, tieši informē attiecīgo personu.

Minētajā paziņojumā Komisija dod iespēju citām ieinteresētajām personām iesniegt apsvērumus.

4. Šajā pantā Komisija var ievākt jebkādu informāciju, ko tā uzskata par būtisku, tostarp pieprasot šādu informāciju no dalībvalstīm.
5. Neskarot 12. pantu, ja pēc 8. panta 3. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minēto Savienības atbildes pasākumu pieņemšanas Komisijai tiek iesniegti jauni būtiski pierādījumi, Komisija pārskata, vai attiecīgās personas joprojām atbilst 8. panta 3. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā izklāstītajiem kritērijiem, un attiecīgi informē attiecīgās personas.

11. pants

Savienības atbildes pasākumu izvēles un izstrādes kritēriji

1. Savienības atbildes pasākumi ir samērīgi un nepārsniedz Savienībai nodarītā kaitējuma līmeni, tajos ņem vērā ekonomiskās piespiešanas smagumu, tās ekonomisko ietekmi uz Savienību vai dalībvalsti un Savienības un tās dalībvalstu tiesības.

2. Komisija izvēlas un izstrādā piemērotus Savienības atbildes pasākumus, pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp informāciju, kas ievākta saskaņā ar 13. pantu, un ņemot vērā saskaņā ar 5. pantu veikto konstatējumu, 2. panta 2. punktā izklāstītos kritērijus, Savienības interešu noteikšanu saskaņā ar 9. pantu, jebkādu attiecīgo rīcību saskaņā ar Savienības kopējo ārpolitiku un drošības politiku, kā arī šādus kritērijus:
- a) cik efektīvi Savienības atbildes pasākumi rosina izbeigt ekonomisko piespiešanu un, ja tas tiek pieprasīts, atlīdzināt Savienībai nodarīto kaitējumu;
 - b) pasākumi nepieļauj vai līdz minimumam samazina negatīvu ietekmi uz:
 - i) Savienības dalībniekiem, kurus skāruši Savienības atbildes pasākumi, cita starpā ņemot vērā alternatīvu, piemēram, alternatīvu preču vai pakalpojumu piegādes avotu, pieejamību šādiem dalībniekiem;
 - ii) investīciju vidi Savienībā vai dalībvalstī, tostarp ietekmi uz nodarbinātību un reģionālās attīstības politiku;
 - c) tie nepieļauj vai līdz minimumam samazina negatīvu ietekmi uz ekonomikas izaugsmes un nodarbinātības veicināšanu, aizsargājot intelektuālā īpašuma tiesības kā līdzekli inovācijas un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšanai Savienībā vai dalībvalstī;

- d) iespējas nodrošināt palīdzību tiem Savienības ekonomikas dalībniekiem, kurus skārusi ekonomiskā piespiešana;
- e) Savienības atbildes pasākumu radītas negatīvas ietekmes uz Savienības rīcībpolitikām vai mērķiem nepieļaušana vai samazināšana līdz minimumam;
- f) nesamērīga administratīvā sloga un izmaksu nepieļaušana Savienības atbildes pasākumu piemērošanā;
- g) tādu atbildes pasākumu esamība un raksturs, kurus veikušas citas tādu pašu vai līdzīgu ekonomiskās piespiešanas pasākumu skartas trešās valstis, tostarp, attiecīgā gadījumā, jebkāda koordinācija saskaņā ar 7. pantu;
- h) jebkurš būtisks kritērijs, kas noteikts starptautiskajās tiesībās.

Izvēloties Savienības atbildes pasākumus, Komisija dod priekšroku pasākumiem, kas visefektīvāk nodrošina atbilstību pirmās daļas a) un b) apakšpunktā izklāstītajiem kritērijiem.

3. Neskarot 2. punktu, Komisija tādu piemērotu atbildes pasākumu izvēlē un izstrādē, kas ietekmē procedūru, ar kuru publiska iestāde Savienībā piešķir atļaujas, reģistrāciju, licences vai citas tiesības fiziskai vai juridiskai personai tās komercdarbības vajadzībām, apsver iespēju pieņemt Savienības atbildes pasākumus šādā hierarhiskā secībā:
- a) pasākumi, kas ietekmē procedūras, kuras sāktas pēc 8. panta 1. punktā minētā īstenošanas akta stāšanās spēkā;
 - b) ja šā punkta a) apakšpunktā minētie pasākumi nav pieejami, pasākumi, kas ietekmē procedūras, kuras vēl nav pabeigtas, stājoties spēkā 8. panta 1. punktā minētajam īstenošanas aktam.

Ja neviens no pirmās daļas minētajiem pasākumiem nav iespējams, Komisija ārkārtas apstākļos var apsvērt citus atbildes pasākumus, ja, pamatojoties uz saskaņā ar 13. pantu ievāktu informāciju un viedokļiem, ir apliecināts, ka šie citi pasākumi nodrošinātu efektivitāti, nesamērīgi neietekmējot augšupējās nozares, lejupējās nozares vai galapatērētājus Savienībā vai neradītu nesamērīgu slogu attiecīgo valsts noteikumu administrēšanas procesam.

Izvēloties un izstrādājot pirmajā daļā minēto Savienības atbildes pasākumu, Komisija ņem vērā saskaņošanas līmeni un dod priekšroku pasākumiem, kas ietekmē procedūras, kuras piemēro Savienības mērogā vai jomā, kurā ir detalizēti Savienības tiesību akti.

Pirmajā daļā minētie Savienības atbildes pasākumi neskar Savienības un dalībvalstu iestāžu administratīvos lēmumus, kuru pamatā ir zinātnisko pierādījumu novērtējums.

4. Ja tas nepieciešams šīs regulas mērķu sasniegšanai, Komisija var pieņemt Savienības atbildes pasākumus, kas skar ārvalstu tiešo investīciju piekļuvi Savienībai vai pakalpojumu tirdzniecību un kurus piemēro tādiem Savienībā sniegtajiem pakalpojumiem vai tiešajām investīcijām, ko Savienībā sniedz vai veic viena vai vairākas Savienībā iedibinātas juridiskas personas un kas ir trešās valsts personu īpašumā vai kontrolē.

Komisija var pieņemt šādus Savienības atbalsta pasākumus, ja to nepiemērošana šādiem sniegtiem pakalpojumiem un tiešajām investīcijām būtu nepietiekama, lai efektīvi sasniegtu šīs regulas mērķi, īpaši tad, ja pretējā gadījumā attiecīgā trešā valsts vai persona no Savienības atbildes pasākumu ietekmes varētu izvairīties vai to apiet.

Vērtējot, vai pieņemt šādus Savienības atbildes pasākumus, Komisija papildus 1. un 2. punktā izklāstītajiem kritērijiem cita starpā apsver arī šādus:

- a) pakalpojumu tirdzniecības un investīciju struktūra nozarē, uz kuru mērķēti paredzētie Savienības atbildes pasākumi, un risks, ka attiecīgā trešā valsts vai persona izvairīsies vai apies tos Savienības atbildes pasākumus, kuri neattiecas uz Savienībā sniegtiem pakalpojumiem vai veiktām tiešajām investīcijām;
- b) pirmajā daļā minēto Savienības atbildes pasākumu iespējamais faktiskais ieguldījums attiecībā uz ekonomiskās piespiešanas izbeigšanu un Savienībai nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu;
- c) tādu alternatīvu pasākumu esamība, ar kuriem var panākt ekonomiskās piespiešanas izbeigšanu un Savienībai nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu un kuri ir saprātīgi pieejami un mazāk ierobežo pakalpojumu tirdzniecību vai investīcijas Savienībā.

Savienības atbildes pasākumu pieņemšanu pienācīgi pamato 8. panta 1. punktā minētajā īstenošanas aktā, ņemot vērā šajā punktā izklāstītos kritērijus.

12. pants

Savienības atbildes pasākumu grozīšana, apturēšana un izbeigšana

1. Komisija pārskata ekonomisko piespiešanu un Savienības atbildes pasākumu efektivitāti un to ietekmi uz Savienības interesēm.
2. Ja trešā valsts aptur ekonomisko piespiešanu, Komisija aptur Savienības atbildes pasākumu piemērošanu uz trešās valsts ekonomiskās piespiešanas pasākumu apturēšanas laiku.

Ja trešā valsts un Savienība vai attiecīgā dalībvalsts ir noslēgušas nolīgumu, tostarp, pamatojoties uz minētās trešās valsts piedāvājumu, par to, ka jautājums tiek nodots trešai pusei, kas veic saistošu starptautisku iztiesāšanu, un trešā valsts aptur savu ekonomisko piespiešanu, Komisija uz iztiesāšanas laiku aptur Savienības atbildes pasākumu piemērošanu.

Ja iztiesāšanas nolēmums vai izlīgums ar trešo valsti paredz, ka trešai valstij tas ir jāīsteno, Komisija aptur Savienības atbildes pasākumu piemērošanu ar noteikumu, ka trešā valsts iesaistās minētā nolēmuma vai izlīguma īstenošanā.

Komisija vajadzības gadījumā aptur vai atsāk Savienības atbildes pasākumu piemērošanu, lai nodrošinātu Savienības intereses, kas noteiktas saskaņā ar 9. pantu, vai veicinātu pastāvīgu iesaisti saskaņā ar 6. panta 3. punktu pēc Savienības atbildes pasākumu pieņemšanas.

Komisija Savienības atbildes pasākumu piemērošanu aptur vai atsāk ar īstenošanas aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 18. panta 2. punktā.

3. Ja ir nepieciešams pielāgot Savienības atbildes pasākumus, ņemot vērā 2. un 11. pantu, vai turpmākas norises, tostarp trešās valsts reakciju, Komisija ar īstenošanas aktiem attiecīgi groza Savienības atbildes pasākumus.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 18. panta 2. punktā.

4. Komisija izbeidz Savienības atbildes pasākumus jebkuros no šādiem apstākļiem:
 - a) ekonomiskā piespiešana ir izbeigta un, ja Padome ir pieņēmusi lēmumu pieprasīt Savienībai nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu saskaņā ar 5. panta 10. punktu, Savienībai nodarītais kaitējums ir atlīdzināts;

- b) ekonomiskā piespiešana ir izbeigta, bet trešā valsts nav atlīdzinājusi Savienībai nodarīto kaitējumu, lai arī Padome ir lēmusi pieprasīt Savienībai nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu saskaņā ar 5. panta 10. punktu, ja vien, ņemot vērā visus lietas apstākļus, Savienības atbildes pasākumi nav jāsaglabā, lai sasniegtu šīs regulas mērķi;
- c) ir atrasts savstarpēji saskaņots risinājums;
- d) trešai pusei veicot starptautisku iztiesāšanu par ekonomisko piespiešanu, pieņemts saistošs lēmums, kas paredz Savienības atbildes pasākuma izbeigšanu;
- e) Savienības atbildes pasākumu izbeigšana ir lietderīga, ņemot vērā Savienības intereses, kas noteiktas saskaņā ar 9. pantu.

Komisija izbeidz Savienības atbildes pasākumus ar īstenošanas aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 18. panta 2. punktā.

5. Pienācīgi pamatotu, nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, piemēram, lai izvairītos no neatgriezeniska kaitējuma Savienībai vai dalībvalstij vai lai arī turpmāk nodrošinātu atbilstību starptautiskajās tiesībās paredzētajām Savienības saistībām, kas saistīti ar ekonomiskās piespiešanas apturēšanu vai izbeigšanu, Komisija pieņem nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus, lai apturētu vai grozītu Savienības atbildes pasākumus.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar procedūru, kas minēta 18. panta 3. punktā,, un tie ir spēkā ne ilgāk kā 2 mēnešus.

13. pants

Informācijas vākšana attiecībā uz Savienības atbildes pasākumiem

1. Publicējot paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un attiecīgā gadījumā izmantojot citus piemērotus sabiedriskās saziņas līdzekļus, Komisija pirms Savienības atbildes pasākumu pieņemšanas vai grozīšanas lūdz un pirms šādu pasākumu apturēšanas vai izbeigšanas var lūgt informāciju un viedokļus par ekonomisko ietekmi uz Savienības ekonomikas dalībniekiem.

Paziņojumā tiek norādīta diena, līdz kurai iesniedzama informācija Komisijai.

Komisija var sākt informācijas un viedokļu vākšanu, kā minēts pirmajā daļā, jebkurā laikā, ko tā uzskata par piemērotu.

2. Šā panta 1. punkta nolūkā Komisija informē ieinteresētās personas, jo īpaši asociācijas, kas rīkojas Savienības ekonomikas dalībnieku vārdā, un arodbiedrības, kuras varētu skart potenciāli Savienības atbildes pasākumi, un dalībvalstu iestādes, kas iesaistītas tādu tiesību aktu sagatavošanā vai īstenošanā, kuri reglamentē jomas, kuras varētu skart minētie pasākumi, un apspriežas ar tām.

3. Lieki neaizkavējot Savienības atbildes pasākumu pieņemšanu, Komisija nosaka iespējas potenciāliem Savienības atbildes pasākumiem un lūdz informāciju un viedokļus jo īpaši par:

- a) šādu pasākumu ietekmi uz trešo valstu dalībniekiem un to konkurentiem, darījumu partneriem vai klientiem Savienībā, kā arī lietotājiem, galapatērētājiem vai darba ņēmējiem Savienībā;
- b) šādu pasākumu mijiedarbību ar attiecīgajiem dalībvalsts tiesību aktiem;
- c) administratīvo slogu, ko šādi pasākumi varētu radīt.

4. Komisija maksimāli ņem vērā informāciju un viedokļus, kas ievākti saskaņā ar šo pantu.

Komisija paredzēto pasākumu un to iespējamās ietekmes analīzi komitejai iesniedz kopā ar īstenošanas akta projektu 18. panta 2. punktā minētās pārbaudes procedūras sakarā.

Minētajā analīzē rūpīgi novērtē ietekmi gan uz augšupējām, gan lejupējām nozarēm un galapatērētājiem Savienībā un attiecīgā gadījumā norāda uz jebkādu iespējamu nesamērīgu ietekmi.

5. Nolūkā pieņemt nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 12. panta 5. punktu Komisija mērķtiecīgi ievāc informāciju un viedokļus no attiecīgajām ieinteresētajām personām, ja vien ārkārtas situācijā steidzamu iemeslu dēļ informācijas un viedokļu vākšana nav iespējama vai objektīvu iemeslu dēļ nav vajadzīga, piemēram, lai panāktu atbilstību Savienības starptautiskajām saistībām.

14. pants

Vienots kontaktpunkts

1. Komisija nodrošina vienotu kontaktpunktu Komisijā šīs regulas piemērošanai un tās koordinācijai ar visiem attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, kā arī informācijas vākšanai un izmaksu un datu analīzei, lai noteiktu ekonomiskās piespiešanas raksturu.
2. Šīs regulas vajadzībām vienotais kontaktpunkts, pilnībā ievērojot konfidencialitātes principu, darbojas kā galvenais kontaktpunkts Savienības uzņēmumiem un privātā sektora ieinteresētajām personām, kuras skar ekonomiskā piespiešana, tostarp attiecībā uz palīdzību, kas sniedzama minētajiem uzņēmumiem un ieinteresētajām personām saistībā ar notiekošo ekonomisko piespiešanu.

15. pants
Konfidencialitāte

1. Saskaņā ar šo regulu saņemto informāciju izmanto tikai tam mērķim, kuram tā sniegta, pieprasīta vai iegūta.
2. Persona, kura sniedz 1. punktā minēto informāciju, var pieprasīt, lai šāda informācija tiktu uzskatīta par konfidenciālu. Minētajam pieprasījumam pievieno nekonfidenciālu un jēgpilnu attiecīgās informācijas kopsavilkumu vai to iemeslu izklāstu, kuru dēļ nevar sagatavot attiecīgās informācijas kopsavilkumu.
3. Eiropas Parlaments, Padome, Komisija, dalībvalstis vai to attiecīgie ierēdņi neizpauž konfidenciālu informāciju, kas saņemta saskaņā ar šo regulu, ja vien nav saņemta īpaša atļauja no personas, kura sniedz šādu informāciju.
4. Šā panta 2. un 3. punkts neliedz Komisijai izpaust vispārīgu informāciju jēgpilna kopsavilkuma veidā, ar noteikumu, ka šāda izpaušana neļauj noskaidrot personas, kura sniedz informāciju, identitāti.

Izpaužot šādu vispārīgo informāciju, ņem vērā ieinteresēto pušu leģitīmās intereses attiecībā uz konfidenciālas informācijas neizpaušanu.

5. Dalībvalstu ierēdņiem, ir pienākums neizpaust dienesta noslēpumu attiecībā uz jebkādu konfidenciālu informāciju, ko viņi ir ieguvuši, pildot savus oficiālos amata pienākumus saistībā ar šo regulu.
6. Komisija nodrošina aizsargātu un šifrētu sistēmu, kuras mērķis ir atbalstīt tiešu sadarbību un informācijas apmaiņu ar dalībvalstu ierēdņiem.

16. pants

Izcelsmes un valstspiederības noteikumi

1. Šajā regulā preces vai pakalpojuma izcelsmi vai pakalpojumu sniedzēja, investīciju vai intelektuālā īpašuma tiesību turētāja valstspiederību nosaka saskaņā ar II pielikumu.
2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 17. pantu, lai grozītu II pielikuma 2. un 3. punktu ar mērķi ņemt vērā starptautisko instrumentu attiecīgās norises un pieredzi, kas gūta, piemērojot šo regulu vai citus Savienības aktus.

17. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 16. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz 5 gadu laikposmu no ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena]. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu, vēlākais, 9 mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais 3 mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 16. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģēta akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas paredzēti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 16. panta 2. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

18. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija īstenošanas akta projektu nepieņem un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.

19. pants
Ziņošana un pārskatīšana

1. Neskarot Regulu (ES) Nr. 182/2011, Komisija regulāri un savlaicīgi informē Eiropas Parlamentu un Padomi par attiecīgām šīs regulas piemērošanas norisēm trešo valstu pasākumu pārbaudes posmā, tostarp tās uzsākšanas posmā, kontaktu veidošanas ar attiecīgo trešo valsti un starptautiskās sadarbības posmā, kā arī laikposmā, kurā ir spēkā Savienības atbildes pasākumi.

Ņemot vērā saņemto informāciju, Eiropas Parlaments vai Padome vajadzības gadījumā var aicināt Komisiju uz viedokļu apmaiņu.

Eiropas Parlaments var paust savu viedokli, izmantojot jebkādus piemērotus līdzekļus.

2. Komisija izvērtē saskaņā ar 8. pantu pieņemtus Savienības atbildes pasākumus 6 mēnešus pēc to izbeigšanas, ņemot vērā ieinteresēto personu ieguldījumu, Eiropas Parlamenta un Padomes sniegto informāciju un visu citu būtisku informāciju, un iesniedz izvērtējuma ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei.

Izvērtējuma ziņojumā pārbauda Savienības atbildes pasākumu efektivitāti un darbību un attiecīgā gadījumā izdara secinājumus par turpmākiem Savienības atbildes pasākumiem, kā arī par šīs regulas pārskatīšanu saskaņā ar 3. punktu.

3. Ne vēlāk kā 3 gadus pēc pirmā īstenošanas akta pieņemšanas saskaņā ar 5. pantu vai ... [5 gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] atkarībā no tā, kas notiek agrāk, un pēc tam ik pēc 5 gadiem Komisija pārskata šo regulu un tās īstenošanu un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Minētās pārskatīšanas nolūkā Komisija īpašu uzmanību pievērš visiem jautājumiem, kas varētu rasties saistībā ar šīs regulas mijiedarbību ar citiem spēkā esošiem Savienības instrumentiem.

20. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

....,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs / priekšsēdētāja*

I PIELIKUMS

Savienības atbildes pasākumi saskaņā ar 8. pantu

1. Jaunu vai palielinātu muitas nodokļu noteikšana, tostarp muitas nodokļu atkārtota noteikšana lielākās labvēlības režīma līmenī vai muitas nodokļu piemērošana, pārsniedzot lielākās labvēlības līmeni, vai papildu maksājumu ieviešana attiecībā uz preču importu vai eksportu, ko, ja nepieciešams, var uzskatīt par piemērojamo starptautisko saistību nepildīšanu attiecībā uz tarifa koncesijām.
2. Ierobežojumu ieviešana vai palielināšana attiecībā uz preču importu vai eksportu, tostarp vajadzības gadījumā attiecībā uz precēm, uz kurām attiecas eksporta kontrole, neatkarīgi no tā, vai minētie ierobežojumi tiek ieviesti ar kvotu, importa vai eksporta licenču vai citu pasākumu starpniecību, vai ierobežojumu ieviešana vai palielināšana attiecībā uz maksājumiem par precēm, ko, ja nepieciešams, var uzskatīt par piemērojamo starptautisko saistību nepildīšanu.
3. Ierobežojumu ieviešana attiecībā uz preču tirdzniecību, ko īsteno ar pasākumiem, kurus piemēro preču tranzītam, vai iekšējiem pasākumiem, kurus piemēro precēm, ko, ja nepieciešams, var uzskatīt par piemērojamo starptautisko saistību nepildīšanu.

4. Šādi pasākumi, ko, ja nepieciešams, var uzskatīt par piemērojamo starptautisko saistību nepildīšanu attiecībā uz tiesībām piedalīties iepirkuma procedūrās publiskā iepirkuma jomā, ir:
- a) attiecīgās trešās valsts preču, pakalpojumu vai preču piegādātāju vai pakalpojumu sniedzēju izslēgšana no publiskā iepirkuma vai tādu piedāvājumu izslēgšana no publiskā iepirkuma, kuros attiecīgās trešās valsts izcelsmes preču vai pakalpojumu kopējās vērtības apjoms pārsniedz 50 %, ja vien, ņemot vērā konkrētā gadījuma ārkārtas apstākļus, nav vajadzīgs mazāks procentuālais īpatsvars, un ar noteikumu, ka uz atlikušo preču vai pakalpojumu procentuālo daļu neattiecas Savienības saistības saskaņā ar Pasaules Tirdzniecības Organizācijas Nolīgumu par publisko iepirkumu (*GPA*) vai citu nolīgumu par publisko iepirkumu, kas noslēgts starp Savienību un trešo valsti, kas nav attiecīgā trešā valsts; vai
 - b) novērtējuma korekcijas¹ piemērošana attiecīgās trešās valsts preču, pakalpojumu vai preču piegādātāju vai pakalpojumu sniedzēju piedāvājumiem.

¹ Novērtējuma korekcija ir pienākums līgumslēdzējām iestādēm vai subjektiem, kas īsteno publiskā iepirkuma procedūras, ar zināmiem izņēmumiem par konkrētu procentuālo daļu salīdzinoši samazināt piedāvājuma punktu skaitu, kas iegūti, to novērtējot pēc attiecīgajos publiskā iepirkuma dokumentos noteiktajiem līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem. Gadījumos, kad cena vai izmaksas ir vienīgais līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijs, novērtējuma korekcija piedāvājumu vērtēšanas nolūkā ir relatīvs pretendenta piedāvātās cenas palielinājums par konkrētu procentuālo daļu.

5. Tādu pasākumu noteikšana, kas ietekmē pakalpojumu tirdzniecību, ko, ja nepieciešams, var uzskatīt par piemērojamo starptautisko saistību nepildīšanu attiecībā uz pakalpojumu tirdzniecību.
 6. Tādu pasākumu noteikšana, kas ietekmē ārvalstu tiešo investīciju piekļuvi Savienībai, ko, ja nepieciešams, var uzskatīt par piemērojamo starptautisko saistību nepildīšanu.
 7. Intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības vai to komerciālās izmantošanas ierobežojumu noteikšana attiecībā uz tiesību turētājiem, kuri ir attiecīgās trešās valsts valstspiederīgie, ko, ja nepieciešams, var uzskatīt par piemērojamo starptautisko saistību nepildīšanu attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem.
 8. Ierobežojumu noteikšana banku darbībai, apdrošināšanai, piekļuvei Savienības kapitāla tirgiem un citām finanšu pakalpojumu darbībām, ko, ja nepieciešams, var uzskatīt par piemērojamo starptautisko saistību nepildīšanu attiecībā uz finanšu pakalpojumiem.
 9. Ierobežojumu ieviešana vai palielināšana tādu preču laišanai Savienības tirgū, uz kurām attiecas Savienības tiesību akti ķīmikāliju jomā, ko, ja nepieciešams, var uzskatīt par piemērojamo starptautisko saistību nepildīšanu.
 10. Ierobežojumu ieviešana vai palielināšana tādu preču laišanai Savienības tirgū, uz kurām attiecas Savienības sanitārie un fitosanitārie tiesību akti, ko, ja nepieciešams, var uzskatīt par piemērojamo starptautisko saistību nepildīšanu.
-

II PIELIKUMS

Izcelsmes un valstspiederības noteikumi

1. Preces izcelsmi nosaka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013¹.
2. Pakalpojuma, tostarp publiskā iepirkuma jomā sniegta pakalpojuma, izcelsmi nosaka, pamatojoties uz tās fiziskās vai juridiskās personas valstspiederību, kura to sniedz.

Par pakalpojuma sniedzēja valstspiederību uzskata:

- a) fiziskas personas gadījumā — valsti, kurā persona ir valstspiederīgā vai kurā tai ir pastāvīgas uzturēšanās tiesības;
- b) juridiskas personas gadījumā — kādu no šīm:
 - i) ja pakalpojumu nesniedz ar komerciālu klātbūtni Savienībā – valsti, kurā juridiskā persona ir dibināta vai citādi organizēta saskaņā ar šīs valsts tiesību aktiem un kuras teritorijā juridiskā persona veic būtisku saimniecisko darbību;

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

- ii) ja pakalpojumu sniedz ar komerciālu klātbūtni Savienībā:
 - a) ja juridiskā persona tās dalībvalsts teritorijā, kurā juridiskā persona ir iedibināta, veic būtisku saimniecisko darbību tā, ka tai ir tieša un faktiskā saikne ar šīs dalībvalsts ekonomiku, – dalībvalsti, kurā tā ir iedibināta, vai, ja minētajai personai ir piemērojami Savienības atbildes pasākumi, – tās fiziskās vai juridiskās personas vai personu valstspiederību vai pastāvīgās uzturēšanās vietu, kam pieder juridiskā persona vai kas to kontrolē Savienībā;
 - b) ja juridiskā persona, kas sniedz pakalpojumu, neveic būtisku saimniecisko darbību tā, ka tai ir tieša un faktiskā saikne ar tās dalībvalsts ekonomiku, kurā tā ir iedibināta, – to fizisko vai juridisko personu izcelsmi, kurām tā pieder vai kuras to kontrolē.

Uzskata, ka juridiskā persona “pieder” attiecīgās valsts personām, ja vairāk nekā 50 % no līdzdalības tās pašu kapitālā pieder minētās valsts personām, un ka to “kontrolē” attiecīgās valsts personas, ja šādām personām ir pilnvaras iecelt vairākumu direktoru vai citādi likumīgi vadīt tās darbības.

3. Investīciju valstspiederība:

- a) ja investīcijas tās dalībvalsts teritorijā, kurā tās veiktas, ir saistītas ar būtisku saimniecisko darbību tā, ka tām ir tieša un faktiskā saikne ar šīs dalībvalsts ekonomiku, par investīciju valstspiederību uzskata to dalībvalsti, kurā tās ir veiktas, vai, ja Savienības atbildes pasākumi ir piemērojami tai fiziskai vai juridiskai personai, kurai pieder vai kura kontrolē investīcijas Savienībā, – minētās personas valstspiederību vai pastāvīgās uzturēšanās vietu;
- b) ja investīcijas nav saistītas ar būtisku saimniecisko darbību tā, ka tām ir tieša un faktiskā saikne ar tās dalībvalsts ekonomiku, kurā tās ir veiktas, par investīciju valstspiederību uzskata tās fiziskās vai juridiskās personas valstspiederību, kam tās pieder vai kas tās kontrolē.

Uzskata, ka investīcijas “pieder” attiecīgās valsts personām, ja vairāk nekā 50 % no līdzdalības to pašu kapitālā pieder minētās valsts personām, un ka tās “kontrolē” attiecīgās valsts personas, ja šādām personām ir pilnvaras iecelt vairākumu direktoru vai citādi likumīgi vadīt to darbības.

4. Attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem terminu “valstspiederīgie” saprot tādā pašā nozīmē, kā tas lietots 1. panta 3. punktā PTO Līgumā par intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem (*TRIPS*) un tā turpmākajos grozījumos.
